



Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg
Christiansborg

Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg har den 13. marts 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 185 (Alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Sascha Faxe (ALT).

Spørgsmål nr. 185:

”Den danske forsvarssamarbejdsaftale med USA giver de amerikanske styrker omfattende beføjelser til at udøve myndighed, herunder magt-anvendelse, også uden for de amerikansk kontrollerede områder på dansk territorium. Vil ministeren derfor detaljeret redegøre for, hvorfor denne bilaterale aftale ikke anses for at være i strid med det såkaldte uskrevne Grundlovsforbud, der er et fundamentalt princip i dansk statsret om, at danske myndigheder er enekompetente til at udøve myndighedsbeføjelser inden for dansk territorium?”

Svar:

Det uskrevne grundlovsforbud er udtryk for, at danske myndigheder som udgangspunkt anses for at være enekompetente til at udøve myndighedsbeføjelser inden for dansk territorium. Det antages dog, at det uskrevne grundlovsforbud ikke er til hinder for, at et fremmed lands myndigheder efter folkeretlig aftale om afgrænsning af de indbyrdes jurisdiktionsforhold opnår adgang på dansk territorium til at udøve visse beføjelser i forhold til personer m.v., som også har en særlig tilknytning til det pågældende andet land. Vurderingen af sådanne såkaldte jurisdiktionsaftalers forhold til grundloven beror på den enkelte aftales formål og nærmere indhold, herunder karakteren og omfanget af de udenlandske myndigheders beføjelser på dansk område.

Den 21. december 2023 underskrev Danmark aftalen om forsvarssamarbejde mellem regeringen i Danmark og regeringen i Amerikas Forenede Stater (herefter forsvarssamarbejdsaftalen), der regulerer de amerikanske styrkers aktiviteter i Danmark.

De danske myndigheder vil i medfør af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6 have det primære sikkerhedsmæssige ansvar både på og uden for de anlæg, der er omfattet af aftalen.

Dato: 31. marts 2025

Enhed: Lovgivning
Sagsnr.: 2025/002885
Dok.nr.: 1019751
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

Forsvarsministeriet har ved vurderingen af det uskrevne grundlovsforbud bl.a. lagt vægt på, at de amerikanske styrker efter forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6, stk. 2, skal koordinere sikkerhedsplaner, herunder etablere samarbejdsprocedurer vedrørende sikkerhedsforanstaltninger, med de relevante myndigheder i Danmark. Det forudsættes, at myndighedsbeføjelser udøves i overensstemmelse hermed. Danske myndigheder har således en kontrol med, hvordan og under hvilke rammer sikkerhedsplanerne udmøntes i praksis, ligesom det amerikanske militær i almindelighed vil skulle samarbejde med danske myndigheder om konkrete sikkerhedsforanstaltninger. Forsvarsministeriet finder på den baggrund, at de myndighedsbeføjelser, der overlades de amerikanske styrker efter forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6, kan rummes inden for det uskrevne grundlovsforbud.

Det bemærkes, at amerikansk udøvelse af myndighedsbeføjelser på dansk territorium vil have en særlig tilknytning til USA, da bemyndigelsen alene vedrører rettigheder og beføjelser, der er nødvendige for de amerikanske styrkers brug, drift og forsvar af samt kontrol over de aftalte anlæg og områder.

Det bemærkes desuden, at en magtudøvelse ikke vil rejse spørgsmål i forhold til det uskrevne grundlovsforbud, hvis det sker inden for rammerne af nødret og nødværge, jf. straffelovens §§ 13 og 14.

Det er på denne baggrund Forsvarsministeriets vurdering, at forsvarssamarbejdsaftalens artikel 6 kan gennemføres inden for rammerne af det uskrevne grundlovsforbud.

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen